

TÓTH GÁBOR ÁKOS

Mindörökké Balaton

Édesvízi mediterrán 5.

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2019

*A regény szereplőit a képzelet szülte. Bármilyen hasonlóság
létező személyekkel csakis a véletlen műve lehet.*

„A tél közepén végül megtudtam: legyőzhetetlen nyár lakik bennem. Ez boldoggá tesz. Azt üzeni, ne zavarjon, hogy a világ milyen kemény nyomást gyakorol rám, bennem belül van valami erősebb, valami jobb, ami visszanyomja azt.”

ALBERT CAMUS

„Újra meggyőződtem arról, hogy a boldogság egyszerű és szerény dolog – egy pohár bor, egy szem gesztenye, egy szegényes paráztűzhely s a tenger zúgása, semmi más.”

NIKOSZ KAZANTZAKISZ

Első fejezet

– *LE VENT LU-DIQUE FAIT on-duler la ju-pette des mon-tagnes, la sur-face des lacs...* Dududú... Pampapampam... *Hegy szok-nyá-ját, tó tük-rét fod-roz-za a paj-kos szél* – dúdolta Rita mama a mit sem sejtő Bibi Bogyónak, aztán csókra csücsörítette a nagyítós tükör előtt végzett csipeszkes epilálás kudarcáról tanúskodó ajkát, majd egy hatalmas nagy pusztit nyomott lányunk csupasz, a fürdővíztől kipirosodott hasára. Az ezután következő visítás és gurgulázó nevetés összehasonlíthatatlanul több melegséget terített körénk, mint amire a bolyhos törülköző, a padlófűtés és a lovagtermet uraló kandalló valaha is képes volt.

A Fenséges Rom ablakain túl az Öreghegyről legördülő heves szélrohamokban meg-meghajoltak a kert tujái, a kócos fenyők és a trollként kalimpáló, száraz címerüket dühödten rázó orgonabokrok – mintha csak a havat próbálták volna egyre türelmetlenebbül leverni magukról.

A tél Balatonszépén olyan, mint egy praktikus, minimalista képkeret egy csodálatos plein air festmény körül, aminek lehetne az is a címe, hogy Végtelen nyár. Mondjuk, nincs ezzel semmi baj, mert ehhez képest a torontói teleink afféle IKEA-szürke rámának bizonyultak, ahol kö-

zépen egy egészen picike verőfényes fotó lapult csupán – így visszatekintve úgy tűnt, sokszor még azt is egy fordított beállítású távcsövön néztük. Az ottani emlékek végzetesen kezdtek megkopni, elhalványulni és végül egy semmibe vesző ponttá zsugorodni... az itteniek meg persze egyre inkább maguk alá temettek minket. Furcsa, zaklatott, izgalommal teli éven voltunk túl. A főként Csengődi kéknyelűjéről és sajátos hangzású, illetve zamatú Ernő cuvée-jéről ismert Öreghegyi Kúria és Borbirtok immáron éppúgy termőre fordult, mint az a Françoise pocakjában eleddig szendergő tündérvilág, amelyről már azt hittük, nem is létezik. Érthető tehát, hogy teli voltam kérdésekkel a jövőt illetően, ám ezúttal csak egyre vártam választ Rita mamától.

– Szép, szép, amit énekel, *maman*, de hogy hangzik a folytatás? Olyan, mint egy bakelitlemez, amin ugrik a tű. Nem mintha a hallgatóságot ez nagyon zavarná – pillantottam az említett tündérvilág élvetegen gurgulázó, le-dér hírnökére.

A *maman* megvonta a vállát.

– Tudom is én! Valahonnét előjött a történelem előtti időkből – mutatott a homlokára –, de csak ennyi. Nem tehetek róla...

Már megint szabadkozott, rögvest behúzódott a védelmi állásai mögé – értsd, fátyolos tekintet, a homlokán összeszaladó ezernyi ránc, rebbenő kézmozdulat egy elszabadult ősz tincs után –, miközben eszem ágában sem volt úgymond kérdőre vonni. Nem mondom, hogy megszoktam tőle ezt a viselkedést, de persze nem is róhattam fel neki, mert akkor kezdődik az egész előlről. Az nála az alap, hogy „magukat a jóisten küldte nekem, amiért mindennap

hálás vagyok, amikor reggel kinyitom a szemem”. Jó, de lépünk tovább, mondtam ilyenkor ezredszerre, s bizony még kiabálnom is kellett vele, hogy végre leüljön velünk egy asztalhoz enni, s ne álldigáljon kicsit odább, mint valami cseléd...

– Azt hiszem, itt az ideje, hogy tisztázzunk valamit – mennydörögtem például egy nyári reggelen a lehető legmegnyerőbb tónusomban –, semmi szükség arra, hogy kitegye nekünk a lelkét. Pont fordítva: a mi dolgunk, hogy nyugodt és kényelmes körülményeket teremtsünk. Tehát mától fogva nincs görnyedés a szőlőben, nincs mindennapos konyhai robot, és végre lépjen túl már azon a félelmén, hogy ha nem tüsténkedik körülöttünk, akkor majd útilaput kötünk a talpára.

Persze megbántódott, piros lett a szeme sarka, akár a lányom popója tisztába tevés után, de ha tehetné, naponta írna levelet az ENSZ főtitkárának, hogy tisztázza: semmi, de semmi köze a világ dolgainak végzetes állagromlásához.

Minthogy nagy változást eme érzékenységet illetően nem tudtunk elérni nála, többnyire hagytuk, hogy lezavarja mimóza műsorát, majd az egészszet lezártuk azzal, hogy két oldalról megpuszítottuk, megnyugtattván háborgó lelkét, hogy minden a lehető legnagyobb rendben van. Sőt, még annál is inkább.

Így van ez, ha az ember anno jobb napokat látott, ám azok valamilyen okból elmúlnak, még akkor is, ha közben nem tettünk rossz fát a tűzre. Ebbe a folyamatba egy idő óta bele sem merek gondolni, hiszen jelen pillanatban nem is lehetne kerekébb a világ – mondhatni, gyanúsán idilli –, ám hogy iménti magamat idézzem: szép, szép, de lássuk, hogy hangzik a folytatás...

A dalocska kapcsán feltett kérdésekre érkező értékelhető válasz híján csak arra tudtam gondolni, hogy mivel házvezetőnőnk – nekünk jobban a szánkra állt, hogy Rita mama – a világháború előtt cserediákként dolgozott Nizza környékén és később Lausanne-ban, mint *au pair*, talán azokból az időkből hozta magával ezt a babaandalító rigmust.

Françoise-nak mindenesetre nagyon tetszett, mert ezt ismételve felkapta Bibi Bogyót, és elviharzott vele a gyerekszoba felé. A folyosóról még visszakiabált, hogy ez nagyon kedves, és hogy ő ezt mindenképpen felhasználja a könyve folytatásában...

Ó, persze, talán még nem említettem – bár lehet, hogy vannak, akik az előzményekből már értesültek róla –, hogy egy sikeres író férje vagyok, aki egyéb inspiráció híján regényt írt rólam *Édesvízi mediterrán* címmel, amely leginkább arról a vesszőfutásról szól, amelynek nullo kilométerkövénel úgymond megörököltem egy romos kúriát a hozzá tartozó szőlővel abban az országban, ahonnan az apám származik – és így persze én is.

Lám csak, említenem kellett a jó öreget, s íme, máris itt szambázik velünk szemben a parkinsonosokra jellemző „*what shall we do with the drunken sailor*” járásával – valamilyen okból mindig lekési az esti fürdetést, meglehetősen szándékosan, hogy amíg mi *cicizünk*, ő a kiskád kiürítésével bajlódó Rita mama hátsóján legeltethesse a tekintetét. Nem mintha nem aludtak volna már együtt: több esetben rajtakaptuk őket, amint pecázás örvén egymásra borulva húzták a lóbórt a strand melletti nádasba telepített horgászstégen. Apámról tudni kell, hogy született bajkeverő, azt, hogy most itt vagyunk, szintén ő hozta össze a kings-

toni idősek otthonában, miközben ott is a hordozható bioklotyója kiürítésével foglalkozó karibi nővérek fenekét stírölte.

Egyébként mióta megbékéltünk a helyzettel – valóban persze fülig ér a száánk évek óta –, hogy egy Balaton-parti falu lakosságának szolgáltattunk napi beszéd-témát cserébe azért, hogy amíg felújítottuk az általam csak Fenséges Romként aposztrofált kis Csengődi-kastélyt, egy csapásra minden helyi mesterember köddé vált, nos, azóta az én montreali születésű drága feleségem igen hathatósan küszködik a magyar szókincs elsajátításával. Többnyire alulmarad ebben a harcban, a „húzták a lóbört” kifejezést például etimológiailag csak úgy volt képes értelmezni, hogy az öregjeink kvázi a derék patás lenyúzott bőrét használták takarónak, ami azonban kicsinek bizonyult ket-tejüknek. És persze forgatta a szemét, azt sugallva, hogy ilyet is csak a magyarok tudnak kitalálni.

Egy emberi léptékű kis kastélyban, vagy nevezzük kúriának, de lehet akár vadászház is, szóval itt élni persze sokak szemében irigylendően nagyszerű dolog – nem is próbálnám cáfolni –, a legjobb mégis az, hogy nem kell keresgelnünk egymást kongó termék sokaságában, hideg-lelős lépcsőházakban óbégatnunk, vagy éppen telefonálni, ha valamely családtagunkkal óhajtanánk szót váltani, sőt! Ezúttal is rögtön felfogtam, hogy apám jóvoltából ma garantáltan lemaradok a cicizésről, láttam a tekintetén, hogy halaszthatatlan közlendője van, s megint nem tévedtem. Mi több, feltolult bennem az emlék, amikor a renoválás felügyeletét botor fejjel egy napra rábíztam. Amikor megtértem az ügyintézésből, azzal szembesültem, hogy javában áll a munka. A munkások álmatag tekintettel állták körül

apámat, aki éppen a második világháborús bakonyi hadművelet titkos részleteibe avatta be őket.

– Elgondolhatjátok, mennyire beszartam, amikor egyszer csak megjelentek a falu felől az oroszok – harsogta. – Ennél már csak az volt nagyobb meglepetés, amikor a parancsnok mellett felfedeztem az én Csengődi Kálmán barátomat... beöltözve az ellenség egyenruhájába.

Előadása közben apám reszketeg ujjakkal egy korabeli újság lapjait morzsolgatta. Távolról szemlélve akár az építésvezető is lehetett volna, aki épp a tervrajzot értelmezi a melósoknak.

– Na és, barátocskáim, a ti szerencsétlenségetekre a vörösök itt ezen a szent helyen akartak kivégezni, aminek az előkészületeit a haditudósítójuk meg is örökítette. És kukszatok csak ide szépen, mert a háttérben ott van a dokumentum, ami bizonyítja, hogy márpedig az oromzat úgy nézett ki, ahogy én azt a ti csökött agyatokba megpróbáltam az imént belevetni.

Meg kell adni, hatásos jelenetet hozott össze. A munkások teljesen maguk alatt voltak. Tekintetükbe riadalom költözött, elveszett gyerekként tébláboltak a tomboló verőfényben, a környező fenyők gyantaillatú könnyezésbe kezdtek. A munka pedig állt, mint egy végtelenített „Pihenj!” a napiparancsban.

Valami ilyesmi képet vághattam most is, mert elvigyrodott, és átölelt. Miközben megadó sóhajjal lapogattam a tréningruhát rejtő frottírköntöse hátoldalát, beleharsogott a fülembbe:

– Ezt alaposan elbaltáztuk, fiam!

– Mégis, micsodát? – kérdeztem hiteles érdeklődést színelve. Mindketten tisztában voltunk vele, hogy csak

egymás idejét pazaroljuk, de – nem úgy, mint az együtt és külön töltött torontói éveinkben – ehhez most már jóval több türelmem volt.

Reszketeg kézzel levette fejről a Kingstonban tőlem kapott sapkát, amit alváshoz viselt, s beletúrt az alatta lapuló ritkás kócba. Noha az otthonban olyan meleg volt, mint egy tojáskeltetőben, ő mindig sapkában aludt, akár a kisbabák. Történelem előtti darab volt, már a csövesek is jobb tökfödőkben grasszáltak – attól tartottam, a következő mosás után egy egernek való baseballsapka sem marad belőle. Ezért aztán hirtelen nekibuzdulásból megleptem egy márkás sityakkal, amit eredetiként árultak Torontónak azon a külvárosi területén, ahol a hatóságok megengedték az indiánoknak, hogy heti rendszerességgel piacoljanak lényegében mindennel, ami a *handmade* kategóriába tartozik, és kiteríthető egy mintás takaróra – mondanom sem kell, ezen ők rendszerint a füvet értették, de álcából azért foglalkoztak fegyverrel, hamis iratokkal és csempészett szesszel is.

– A szőlő zsákutca – jelentette ki karcosan, miközben tekintete a csarnokvizemig hatolt –, csak viszi a pénzt, hagyd a fenébe.

Mondja ezt úgy, hogy közben a környékbeli vendéglősök látatlanban lekötötték a teljes évi készletünket.

– Tudod, hosszú távon viszont... – vakartam a fejem, de belém fojtotta a szót, miközben nyomatékuul egy puha fedelű könyvvel csapkodta a mellemet. Azt hittem, nem jól látok: a kötet az a divatos regény volt, ami nagyjából ugyanazt az életérzést próbálta megragadni, mint amiről Françoise írt, csak éppen az Őrségben játszódot.

– Mióta olvasol te Márain kívül bármit is magyar szerzőtől? – próbáltam rövidre zárni benne az örület szikráját, láthatóan nem sok sikerrel.

– Ugyan már! Ez a pali tud valamit, hidd el!

– Persze. Olvasta Françoise könyvét, és koppintott egy hasonlót, legalábbis a kritikusok szerint. Kubai magyar örököl egy olajmezőt az Őrségben... na ne vicceljünk már. Ezt te el is hiszed? Ez csak egy nyakatekert, blőd fikció. Egy ócska, bulváros másolat...

– De hát voltaképpen Françoise is... Az életünk, a mi sorsunk... hát nem ezen csámcsognak... közpréda vagyunk – zihálta.

– Ki kell hogy ábrándítsalak. Ha a menyed nem lenne újságíró, a mi fantasztikus valóságunktól simán elaludnának az olvasók.

De azonnal meg is bántam a szavaimat, mert láttam, hogy ezen megbántódott. Némán bólintott, majd szabályos katonai hátraarcot csinált, és visszamasírozott a szobájába.

Ezt csinálja a tél, a bezártság az emberrel, futott át rajtam: túl sokat gondolkodunk és foglalkozunk az emlékeinkkel.

Második fejezet

ÉN MINDENNAP KORÁN KELEK, amióta úgymond – akaratom ellenére – földbirtokos lettem. Nem is lehet másképp, már csak azért sem, mert Rita mama nálam is korábban ébred, s amíg meg nem született a lányunk, minden áldott nap kupica törkölyvel kopogott be hozzánk, mondhatni, ellentmondást nem tűrve.

Az, hogy jelezte az érkezését, már komoly előrelépés volt társas kapcsolatunkban – korábban szó szerint berúgta a vén ajtót, amivel egyfelől azt kockáztatta, hogy az darabjaira hullik, másrészt – mint azt nyilván remélte – intim családi létünk némely látványos, tornatermi pillanatának tanújává válhatott volna. Mentségére szóljon, a két keze mindig foglalt volt, hol a hajnali gyorsítót, hol az előző napról megmaradt süteményt, hol meg kötegni frissen szedett, és a Fenséges Rom különböző pontjain elhelyezendő virágot hurcolt magával. Az életkorával természetesen együtt járó kíváncsiságánál csak a minden akadályt legyűrni kész gondoskodási vágya volt erősebb – alig derengett még, ő a kis vityillójában (hajdani gazdasági melléképület, amolyan zsellérház) már rendbe szedte magát, kávéfőzött, aztán egy talicskába pakolta a szükséges

szerszámokat, majd pedig a nyikorgó ócskaságot odakészítette a „főúri” bejárat elé.

Ez volt a nyári menetrend, amit télen viszont semmi nem indokolt. Ilyen korai órán a tornácos melléképületben, ahol kopottas házi áldások és egy halkan duruzsoló sparhelt társaságában élt, még csönd és sötétség honolt. A hosszú évtizedek alatt, amíg örökhagyónkat gondozta, felvette a természet működési ritmusát, pihent, mint a novemberben kiásott és újságpapírba csomagolva a pincébe száműzött dáliagumóink.

Ó, a pince! Minő előrelátás volt az építetötől – a balatonszépei vadászlatot a leírások szerint Csengödi József emeltette (neo)klasszicista stílusban az 1820-as évek második felében –, hogy a borospince nemcsak kívülről, hanem az épületből is megközelíthető egy keskeny téglalépcsőn. Magyarán, ha korán szólított a szőlőben a munka, úgy távozhattam, hogy a felújított, masszív főbejárati faajtó csapódásával nem ébresztem fel a többieket...

Mielőtt aláereszkedtem volna a téglagrádicson, azért nem csekély büszkeséggel minden reggel végigfuttattam a tekintetem a régi fényében pompázó lovagtermen. Eredetileg nyilván reprezentatív események lebonyolítására, rangos személyek fogadására, illetve ünnepélyes étkezések színteréül szolgált. Manapság ebédlő, dolgozó, kártyaszoba egyben – mikor mire van igény. Felrántottam magamra valami meleg cuccot, ami a lejárati vaskorlátján száradt, aztán irány a mély. A pincefülkéből, ahol régen a gyertyát és a gyufát tartották, elővarázsoltam a belső melegítő tartalmozó flakát – nálunk az a mondás járja, hogy egy borvidéken a törköly olyan, mint kabáton a gomb –, sebtében „begombolkoztam”, majd újabb lépcsők következ-

tek – ezúttal zsíros fényű gránittömbök. A vasajton túl aztán valósággal képen csapott a dermesztő hideg, még a szemem is bepárásodott, ugyanakkor a rengeteg ózontól megrészegülve (nem somolyog, igen, kizárólag az ózontól) meg kellett kapaszkodnom a zúzmarás kilincsből, miközben az agyam dermedt, göröngyös tarlóján végre elkezdhetek szánkázni a termékeny gondolatok...

Végtére is ezért vagyok itt. Apám előző esti agymenése néhány dolgot azért elindított bennem. Françoise-zal gyűlöltük a kiszámíthatóságot, az előre levajazott dolgokat, hogy az egyik nap csak úgy teljen el, mint a másik. Várva, hogy megöregedjünk, miközben végeleáthatatlan vitákat folytatunk az új boroscímkékről, vagy arról, hova ültessünk tököt, mángoldot, kaprot, netán hogy kiket hívjunk meg balatonszépei létünk kerek évfordulójára. Igen, talán ilyen gondolatok tartanak vissza még mindig attól, hogy kijelentsük: a Fenséges Rom a végállomás, innen már nem vándorlunk tovább, megnyugszunk, örülünk annak, amit élénk lapátolt a sors...

És akkor valaki – mondjuk, az apám – a képembe vágja, hogy *a világ közepe* lehetne akár máshol is.

Mondja ezt az, aki a balatoni *függőségét* olyan triviális dolgokkal magyarázta, mint hogy „*fiatal koromban nem kellett öltözni, különösen átöltözni, mert nem járt arra senki. Régen kitaláltuk mi már a pizsamát, mert nem volt rajtunk más, csak egy ing meg egy vászonnadrág. Csak akkor »öltöztünk« föl, ha be kellett menni »savanyúvízért«, vagy a fűszerestől, a patikából, a trafikból kellett valami.*”

És akkor jön nekem ez a vén tróger a könyvvel, meg az olajjal az Őrségben. Már mélyen aludt, amikor este elemeltem az ónémet éjjeliszekrénye márványlapjáról azt a *férc-*

művet, mégpedig azzal a szándékkal, hogy bevágom a kandallóban izzó fahasábok közé. Hogy miért lettem volna ekkora tahó barom? Nos, akkor azt gondoltam, hogy a családomért, a faluért, az álmainkért.

Csakhogyl előtte – pusztán kíváncsiságból – beleolvastam.

„Igaz, sok a csapadék, de legalább sosem szárad ki a rengeteg vadregényes patak, virágos, lápos rét. Álomszép, Skandináviára emlékeztető tavak találhatóak húsz kilométeres sugarú körön belül. Az erdők-mezők vadban gazdagok, s hihetetlenül sok a szarvas, vaddisznó, meg az őz.”

Hm. És megint hm. Aztán egy másik részlet ötlött a szemembe:

„Figyelmesen vizslattam az erdők sziluettjét, és valóban, a távolban felfedeztem egy nagyobb, ezüstösen csillogó vízfelületet. Az óceánhoz képest persze úgy hatott, mint valami sárkánylábnyomban összegyűlt esővíz. Miután apámék levonultak a kutatási területről, ez a vidék egy fejlődésben megrekedt zuggá vált, ahol hiedelmek és távolba vágycakozó álmok közt éltek napjaikat az itteniek. Lassan megfogalmazódott bennem a felismerés, hogy valószínűleg éppen ennek a zuggallegnek köszönheti ellenállhatatlan báját.”

Cöcö, ellenállhatatlan báját... Hagyjál már. Hatásvadász tróger. Türelmetlenül továbblapoztam.

„Apám mindig arról regélt, hogy a magyarok az egyik legbarátságosabb népség a földkerekségen, de hát ő sem volt tévedhetetlen. Azért szerettem volna, ha látja, hogy úgy állok ott az őshaza térképén, mint valami ottfelejtett gombostű. Vagy, mondjuk, mint egy félbehagyott szendvics, amit épp készülnek kidobni a buszváró szemetesébe. Apám sokszor beszélt arról is, hogy a magyarok meg a kubaiak sok tekin-

tetben hasonlítanak egymásra, olyan mediterrán típusok, magyarázta. Az érzelmek határozzák meg a cselekedeteiket. Elkóborolt anyám nem nyilatkozott a témáról, hanem egy nap fogta magát, átsétált a házunkból a szemközti buszpályaudvarra, és jegyet váltott a szebb jövőbe – nélkülünk.”

A francba! Ezt a pofátlan másolót! Forrt bennem a düh, ámde hajnali kettőkor már majd leragadt a szemem. Amikor végre megszégyenülten visszacsempésztem a helyére a gyorsolvasásban végigpörgetett regényt, már csak egy mondatát örölte az agyam: *„a világ közepe bizony ott van, ahol te vagy és ahol magad köré varázsolsz egy világot”*.

A tó keleti csücske felől éppen csak derengett valami narancsos fény, épp csak annyi, hogy végigsimíthasson az otthonunk ormán. A fagyalbokrokkal elkerített lakóegyüttes körül évszázados fák magasodtak, mintegy kiemelve a kúria méreteit, azontúl pedig kezdődött a szőlőkordonok rozdsaszín pántlikája, azt sugallva, hogy akié ez a birtok, az egyszerűen uralja a hegyoldalt.

– Gyerekes – mondtam ki hangosan, és a birtokolható „idill” iránt érzett féltékenységet ellensúlyozandó megfordultam a víztükör felé. Oké, Oaks, higgadjunk le, hiszen lehet, hogy tényleg csak véletlen a két történet közti hasonlóság. A rácsodálkozás élményét meg végképp ne vitassuk el attól a szerencsétlen magyar firkásztól...

Elindultam azon a fagyott darával belepett úton, ami felvezetett a birtok felső végéhez – és ami elválasztotta a földünket a szomszédétól.

A látvány rögtön visszazökkenett a valóságba. Egyfelől az, hogy néhány napja a Balaton felszínén lehetőfinom jéghártyák kezdtek megjelenni. Rendre a partok

mentén, a csendes, sekély vízben keletkezik az első kis, néhány milliméter vastag hártya, de ezt még könnyen feltöri a szél, illetve a hullámverés. Csak ha egy igen hideg és szélcsendes éjszakán a tó vize kisugározhatja melegét, akkor keletkezik erősebb jég a nádasokban, öblökben. Ahogy elnéztem, még egy-két csendes, hideg éjszaka, s az egész tó felszínét belepi a jég, hiszen a szél már nem tud hullámokat kelteni, s a jégnek lesz ideje meghízni. Végre...

Másfelől pedig ott éktelenkedett az a szörnyűséges seb mellettünk, mementójaként egy bizonyos fővárosi ingatlanberuházó ámokfutásának, aki panorámás kempinget tervezett a hegyoldal szoknyájára.

Képzletben még mindig hallottam a kitépett tőkék fájdalmas nyögéseit, az egymásra hajított növényi roncsok elhaló sóhaját. A hajdan zöld brokátként fodrozódó ültetvény helyére mély árkokat martak sárga-fekete óriásrovargépek, tevékenységük nyomán ködszerű füstpaplan állandósult a szelíd lankák felett, ami messze nem volt olyan kellemes, mint amikor télen illatos fával fűtik fel a kandallókat.

Nyár vége felé azonban egy napon amilyen váratlanul jöttek, úgy tűntek el ezek a dízelcsótányok, nem voltak sehol, felszívódtak, csak a szellő zörgette meg olykor a babakalácsok széttaposott csontvázait. Tájékép csata után – a környező gazdákkal, hobbiborászokkal elképedve, szótlanul szemléltük a vakító kék ég alatt elterülő, nyomokban gázolajfoltos, förtelmes torzót. Mindenki fel volt háborodva. De senki nem tett semmit.

A birtok aljába leszúrt ELADÓ tábla pedig azóta is nap mint nap arra emlékeztet, hogy ha én nem teszek ajánlatot

erre a katasztrófa sújtotta területre, akkor megteszi más, s csak a jóisten a megmondhatója, hogy megint milyen szomszédot kapunk.

Igen, azzal is tisztában voltam, hogy még jelen állapotában sem tudnék annyit ajánlani érte, mint azok, akik, mondjuk, csak presztízsből vásárolnak balatoni földbirtokot. Még annak ellenére sem, hogy Françoise szülei elég gazdagok voltak ahhoz, hogy Montrealban (ezenkívül Londonban és Nizzában) akkora lakásban éljenek, ahol csak akkor találkoznak, ha eltévednek. Na, nem is voltak elragadtatva az ötlettől, hogy a lányuk összebútorozzon egy magyar emigráns fiával, egyre lejjebb csúszva az ő mércéjük szerinti társadalmi ranglétrán. Minő abszurditás: miközben mi itt, Balatonszépén folyamatosan az ellen küzdünk, hogy holmi kései beérésű arisztokrataként kezeljenek minket, a világ másik felén mindez a nullával egyenlő. (Amire nagyon öntudatosan azzal vágtunk vissza, hogy soha egy fillért nem kértünk és nem is fogadtunk el tőlük.)

A sors furcsa fintora, hogy a terület előző tulajdonosa – bizonyos Thorday, de mi csak Venyigebárónak hívtuk –, amikor eldöntöttük, hogy itt maradunk, és felújítjuk a Fenséges Romot, szemet vetett Kálmán bácsi ültetvényére, amely úgy ékelődött a földjei közé, mint egy fityiszt mutató hüvelykujj. Azt is tudtam viszont, hogy ha netán sikerülne megvásárolni a mutató- és középső ujjat, minden bizonnyal elvesztenénk azt a kedvesen megtűrt habókos külföldi státusunkat, ami eddig megvédett attól, hogy holmi új földesúrnak tartsanak minket. Gazdasszonyunk, aki Kálmán bácsi halála után megtűrt páriaként élt a faluban, már korábban figyelmeztetett erre:

– Elnézést, de maguk is hozták a klasszikus gazdag külföldi formáját. Elvették, amire szükségük volt, ám viszonzásul nem adtak semmit.

Éreztem, hogy az arcom lángba borul.

– Na, álljunk meg egy pillanatra, azért jó néhány embernek én adok munkát a faluban.

– Nem erről van szó...

– Hát akkor miről? – fortyantam fel. – Tehetek én arról, hogy a helyiek már márciusban leszerződnek Thordayval a szüreti idénymunkákra, nekem meg a környékről kell összevadásznom embereket?

Maman szemlesütve válaszolt:

– Az emberi kapcsolatok nem mindig feltétlenül kölcsönös előnyökből fakadnak. Én nem érdekviszonyokról beszéltem.